

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: SI-9P/16/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2723200227
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Guček
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2023:2723200227.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica sudcom Mgr. Petrom Gučkom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. O., nar. X.X.XXXX, toho času C. X. K., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: F. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom F. Q. a M. O., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom F. K., o nariadenie ústavnej starostlivosti, za účasti Okresnej prokuratúry Skalica takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e nad maloletým dieťaťom A. O., nar. X.X.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v C. pre L. K., so sídlom K., B. XX.

II. Matka je povinná prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 50,- € mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet C. pre L. K., so sídlom K., B. XX.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 50,- € mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet C. X. K., so sídlom K., B. XX.

IV. Súd r u š í uznesenie Okresného súdu Skalica č.k. 0PPOm/27/2022-15 zo dňa 31.8.2022.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica sa návrhom doručeným Okresnému súdu Skalica dňa 28.2.2023 domáha, aby súd nariadil nad maloletým dieťaťom A. O., nar. X.X.XXXX ústavnú starostlivosť v C. pre L. K.. Návrh odôvodnil tým, že maloleté dieťa bolo dočasne zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov neodkladným opatrením, pričom jeho rodičia nie sú schopní zabezpečiť maloletému dieťaťu riadnu starostlivosť.

2. Otec maloletého dieťaťa sa vo veci nevyjadril a napriek riadnemu predvolaniu sa na pojednávanie nedostavil a svoju neprítomnosť neospravedlnil. Keďže boli splnené zákonné podmienky, súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa a matky maloletého dieťaťa, správami a oznámením centra pre deti a rodiny, správami o povesti účastníkov, správou kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov, správami sociálnej poisťovne a úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, lustráciou v sociálnej poisťovni, podnetom na začatie trestného konania, pripojenými spismi Okresného súdu Skalica sp. zn. 0PPOm/27/2022 a sp. zn. 8P/25/2020 a zistil tento skutkový stav:

4. Maloleté dieťa A. O., nar. X.X.XXXX pochádza z partnerského vzťahu F. O., nar. XX.X.XXXX a M. O., nar. XX.X.XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 22Pc/4/2017-65 zo dňa 11.4.2018 bola

schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bolo maloleté dieťa A. O., nar. X.X.XXXX zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach a otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 30,- eur mesačne splatných k rukám matky vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred s účinnosťou od narodenia maloletej A. O.. Rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 8P/25/2020-110 zo dňa 3.3.2021 bola schválená dohoda rodičov o zvýšení výživného na maloleté dieťa, ktorou sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletej A. sumou 50,- eur mesačne s účinnosťou od 25.11.2019. Uznesením Okresného súdu Skalica č. k. 0PPOm/27/2022-15 zo dňa 31.8.2022 bolo maloleté dieťa dočasne zverené do starostlivosti C. p.J.y K..

5. Z výsluchu zástupkyne navrhovateľa a zároveň kolíznej opatrovníčky, ako aj z jej správy o prešetrení pomerov vyplýva, že na nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletou A. trvá. Hoci matka maloletú v centre navštevuje, neprejavuje skutočný záujem o zabezpečovanie jej starostlivosti (napríklad nedvíha telefón). O otcovi nemá žiadne informácie, ohľadom maloletej sa nekontaktuje na kolízneho opatrovníka ani na centrum, pričom ani samotná maloletá ho nepozná. Uviedla, že nemá vedomosť o inej osobe, ktorá by mohla zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa. Dodala, že nemá informáciu o tom, v akom štádiu sa nachádza trestné konanie týkajúce sa podozrenia zo zneužitia maloletej A..

6. Z výsluchu matky maloletého dieťaťa súd zistil, že s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletou A. súhlasí, nakoľko nemá priestor na zabezpečovanie jej starostlivosti. Maloletá jej však veľmi chýba, chodí za ňou do centra podľa pracovných možností, a to asi jedenkrát do mesiaca. Deti sa na ňu tešia, chcú sa s ňou hrať. Pracuje u zamestnávateľa v G. republike (vo V. F.), býva v ubytovni, snaží si však ušetriť peniaze a nájsť podnájom a prácu na Slovensku. S otcom maloletej nie je v kontakte, pričom o maloletú sa nezaujíma. Vyjadrila sa k podozreniu so zneužitia maloletej.

7. Podľa správ C. pre L. K. zo dňa 23.2.2023 a zo dňa 28.3.2023 je maloleté dieťa A. O., nar. X.X.XXXX v centre umiestnené 31.8.2022. Maloletá sa v centre adaptovala dobre. Zo začiatku mala problém so zaspávaním a pomočovaním. Navštevuje materskú školu, predprimárne vzdelávanie. V kolektíve je obľúbená, zapája sa do rôznych aktivít. Je šikovná, učelivá a pozorná. S matkou sa telefonicky kontaktuje. Zo začiatku bola za matkou plačlivá, dnes sa lúči bez plaču, iba matke zamáva. Maloletá nemala vedomosť o svojom biologickom otcovi, po jeho predstavení matkou sa začala maloletá pomočovať. Zdravotný stav a vývin má dobrý, primeraný jej veku. Maloletá nemala dostatočne vyvinuté hygienické návyky. Navštevuje pravidelne psychologické stretnutia. Z oznámenia centra zo dňa 15.2.2023 vyplýva, že súhlasí, aby maloleté dieťa A. O., nar. X.X.XXXX bolo naďalej umiestnené v ich zariadení.

8. Zo správ Sociálnej poisťovne, pobočka K. a pobočka Q. má súd preukázané, že otec dieťaťa za posledných 12 mesiacov nepoberal žiadne dávky vyplácané sociálnou poisťovňou, matke dieťaťa za uvedeného obdobia bola na ošetrovnom vyplatená suma 197,40 eur. Podľa správ Úradu práce sociálnych vecí a rodiny K. a Q. rodičia maloletých detí nepoberajú prídavky na deti ani žiadne štátne dávky a príspevky.

9. Podľa § 44 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

10. Podľa § 54 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej

starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

11. Podľa § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. Podľa § 81 ods. 1, ods. 2 zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

14. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť, ak je výchova maloletého dieťaťa vážne ohrozená alebo narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave. Nariadeniu ústavnej starostlivosti by mali v zásade predchádzať iné výchovné opatrenia, ktoré však nevedli k náprave, resp. ktoré sa minuli účinkom. Výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená v prípadoch, keď ešte nie je narušená, ale je tu reálna možnosť jej narušenia, ktorá spočíva najmä v zlom rodinnom prostredí, nedostatku mravnej a výchovnej spôsobilosti rodičov (napr. rodičia sa dopúšťajú trestnej činnosti, ohrozovania mravnej výchovy a pod.). Ústavná starostlivosť nariadená z tohto dôvodu je opatrením predovšetkým preventívneho charakteru. Prípady, keď rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov, môžu spočívať v objektívnych dôvodoch na strane rodičov (väzba, výkon trestu odňatia slobody, smrť rodičov, ochorenie rodičov a pod.), alebo na strane dieťaťa (napr. duševná porucha dieťaťa). V takýchto prípadoch nariadeniu ústavnej starostlivosti nemusia predchádzať iné výchovné opatrenia, najmä ak by nevedli k náprave a mohli by znamenať ohrozenie výchovy maloletého dieťaťa, výchova dieťaťa nemusí byť ešte narušená a cieľom je predísť ohrozeniu a narušeniu výchovy maloletého dieťaťa zabezpečením osobnej starostlivosti o dieťa.

15. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že sú dôvody na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom, ktoré je od 31.8.2022 umiestnené v C. pre L. K.. Matka síce prejavila záujem o starostlivosť o maloleté dieťa, navštevuje ho a je s ním telefonickou kontakte, nateraz však nemá vytvorené vhodné podmienky na jej zabezpečovanie, a to najmä z dôvodu nevyhovujúcich

bytových pomerov. Zároveň nemá stabilnú prácu, resp. ju často mení a v súvislosti s prácou sa neustále sťahuje. Otec sa o maloleté dieťa takmer vôbec nezaujíma ani ho nekontaktuje. Z uvedených dôvodov má súd za to, že je potrebné nad maloletým dieťaťom nariadiť ústavnú starostlivosť, nakoľko zo strany rodičov nie je predpoklad, že by starostlivosť mohli riadne zabezpečovať. V danom prípade je potrebné chrániť práva a oprávnené záujmy maloletého dieťaťa, ktoré sú prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Súd skúmal, či je možné maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti, uvedené skutočnosti však nemal preukázané, z ktorého dôvodu v zmysle zásady rýchlosti konania nad maloletou A. prihliadnuc na odporúčanie kolízneho opatrovníka a správy centra pre deti a rodiny nariadiť ústavnú starostlivosť v C. pre L. K.. Zároveň súd v zmysle § 363 CSP zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením č. k. OPPOm/27/2022-15 zo dňa 31.8.2022.

16. Súd s poukazom na ustanovenia § 81 ods. 2 a § 62 ods. 1, ods. 3 zákona o rodine uložil rodičom povinnosť platiť výživné, a to zariadeniu, do ktorého bolo dieťa umiestnené. Pod odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa je nutné rozumieť základné potreby, ktorými sú strava, ošatenie, hygiena, pomerná časť nákladov za bývanie, poplatky za lekársku starostlivosť, lieky, okuliare a podobne, ako aj školské a mimoškolské aktivity, šport, kultúru. Možnosti a schopnosti povinného rodiča, na ktorého je dieťa výživou odkázané, sú dané jednak jeho vzdelaním, povoláním, prácou, zdravotným stavom, celkovými majetkovými pomermi a u samostatne zárobkovo činnnej osoby tiež mierou jeho pracovnej aktivity, kvalitou jeho práce a schopnosť uplatniť sa v konkurencii. Výživné je povinný každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery plniť svoju vyživovaciu povinnosť. V zmysle uvedeného potom súd uložil každému z rodičov povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa vo výške 50,- € mesačne, a to vychádzajúc z ich zárobkových a majetkových pomerov. Matka u svojho zamestnávateľa dosahuje príjem 16.000,- Kč (t.j. 680,- eur) a okrem maloletej A. má vyživovaciu povinnosť k ďalším dvom maloletým deťom. Súd uvádza, že matka s danou výškou výživného súhlasila. Pri určení výživného otcovi maloletého dieťaťa súd vychádzal z lustrácie v sociálnej poisťovni, z ktorej zistil, že je zamestnaný u zamestnávateľa L. s.r.o. so sídlom v B. (potvrdenie o príjme otca súd nemal k dispozícii). Súd pri rozhodovaní o výške výživného vychádzal zo skutočnosti, že naposledy bolo o vyživovacej povinnosti otca rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 8P/25/2020-110 zo dňa 3.3.2021, ktorým bola schválená dohoda rodičov, na základe ktorej sa otec zaviazal platiť matke výživné na maloletú A. vo výške 50,- eur mesačne. Súd dodáva, že určené výživné považuje za primerané vzhľadom k potrebám maloletého dieťaťa. Na záver uvádza, že podľa § 44 zákona č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) sú rozsudky o výživnom vykonateľné doručením.

17. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie zo strany matky, kolízneho opatrovníka a prokurátora okresnej prokuratúry, pretože sa vzdali práva podať odvolanie po jeho vyhlásení v zmysle § 368 CSP. Proti tomuto rozsudku má právo podať odvolanie otec v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).